

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. Quotuplex sit Distinctio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

extrema inter se distinguuntur, quando autem dicitur quod illa superaddita iterum per alia in infinitum distingui debent negatur sequela, quia seipsis distinguuntur, nam quemadmodum quantitas non est quanta per aliam quantitatem, nec actio producit per aliam actionem, sic nec illud superadditum quod est distinctio, erit distinctum per aliud superadditum, seu per aliam distinctionem, sed erit distincta seipsa. Ut totam hanc solutionem melius intelligas & percipias.

DICO 2. Ratio positiva per quam aliqua distinguuntur non est absoluta rei essentia praecise sumpta. Haec sequitur ex priori, estque Scotistarum communiter contra Hurradum, qui dicit distinctionem esse formaliter cujuslibet rei, ipsam essentiam, Contra quem probatur conclusio. Essentiae rerum secundum se non sunt relativae, & ideo debet addi forma relativa per quam unum referatur ad aliud, sed per distinctionem una res refertur ad aliam, tanquam ab ea diversa, ergo distinctio non est formaliter rei essentia. Probatur secundum quia id quod distinguitur ab alio, & id per quod distinguitur tanquam per principium distinctivum non est formaliter ipsa distinctio, quia quod distinguitur est concretum habens ipsam distinctionem, non vero ipsa distinctio in abstracto, & id per quod distinguitur est principium & radix ipsius distinctionis, non autem ipsa distinctio, ergo neque essentia, neque principium formale constitutum essentiae est formaliter ipsa distinctio, nam essentia est concretum quod distinguitur, & principium ejus constitutum est radix & origo distinctionis & ratio fundandi ipsam distinctionem, non autem ipsa distinctio.

DICO 3. Illud positivum superadditum in distinctione proprie sumpta prout est entis affectio est relatio, vel praedicamentale, vel transcendentalis. Est Scoti supra contra Adversarios praecedentes, & probatur quia distinctio per suam rationem formalem est ad aliud, cum sit ratio formalis distinguendi non quidem idem a seipso, sed ab alio, nihil enim distinguitur a seipso, sed ab alio, ergo per ordinem ad aliud, sed quando aliquid sic fit per ordinem ad aliud est per relationem, ergo distinctio cum fiat per ordinem ad aliud est quid relativum, Quod confirmatur, quia omnia requisita ad relationem ei conveniunt: nam concurrunt utrimque extrema positiva, ratio fundandi, quae est pluralitas rationum in utrisque, & tandem relativa denominatio. Dixi autem huiusmodi relationem importatam, vel esse transcendentalem, vel praedicamentalem; nam datur aliqua distinctio quae est rei identificata, & haec est propria entis passio & datur etiam aliqua distinctio quae est relatio praedicamentalis & purum rei accidens, quia adest & abest praeter subjecti corruptionem, ut distinctio qua ego distinguor a Titio verbi gratia existente, quo defuncto perit etiam illa distinctio, & talis distinctio dicitur esse aliquid superadditum rei essentiae non tantum formaliter ut est transcendentalis, sed etiam realiter. Sed

DICES. Relatio supponit extrema distincta, quia idem ad seipsum non refertur, si ergo

distinctio est relatio supponit extremorum distinctionem, & sic illa superflue additur, aut dabitur processus in infinitum. R. dist. ant. supponit extrema distincta fundamentaliter concedo formaliter nego. Sed

Instabis. Relatio supponit extrema non tantum fundamentaliter, sed etiam formaliter distincta, ergo nulla solutio. R. dist. ant. Relatio supponit extrema formaliter distincta ut talia denominentur, & sint ante distinctionem advenientem, nego ant. supponit, &c. ut ipsa relatio formaliter in tali esse constituat, concedo, quia hoc particulariter convenit relationi per distinctionem importatae, quia ipsa constituit extrema inter quae versatur formaliter & actualiter distincta.

DICO 4. Si distinctio consideretur in largiori acceptione prout positivam & negativam comprehendit, tunc relatio superaddita in qua formaliter consistit, praescindit a transcendentali & praedicamentali. Hanc non inveni ab Authoribus in terminis sic propositam videtur mihi tamen quod deducatur ex praecedentibus. Probatur. Quia dantur multae distinctiones quae licet relationes sint, non sunt tamen praedicamentales neque transcendentales, ergo. Probatur ant. nam distinctio qua ab aeterno Deus non fuit Angelus, non est praedicamentalis, nec esse potest, nec transcendentalis, ut patet, ergo debet esse praescedens & tales relationes sunt omnes illae quae versantur inter ens & non ens, inter Chymeram verbi gratia & Titium, &c. Prob. 2. Quia si relatio consideretur in sua tota amplitudine prout & realem & rationis & positivam & negativam comprehendit, tunc non poterit aliqua ratio communis univoca assignari, ergo debebit assignari aliquod praescedens & aequivocum, & haec sufficiant pro prima quaestione.

VIII. si accipitur in largiore acceptione praescindit a praedicamentali & transcendentali.

QUAESTIO II.

Quotuplex sit Distinctio?

Veteres Thomistae, in divisione

Distinctio parciore extiteret, utpote qui solum duo distinctionis membra & genera admitterent, scilicet rei & rationis; Scotistae vero Antiquiores profusi e contra fuerunt & copiosi, utpote qui septem assignarunt distinctionum genera, nempe distinctionem rationis, ex natura rei, formalem, realem, essentialem, se totis subjectivae & se totis obiectivae. Distinctionem rationis esse dicebant quae fit ex fabricatione intellectus, Ex natura rei vocabant, inter illa, inter quae intercedit contradictio sine omni opere intellectus, sicut dicebant distingui definitum & definitionem, superiora ab inferioribus, modum intrinsecum a re cuius est modus, ut Essentiam Divinam ab infinitate, creatam a finitate, Petrum a sua differentia individuali, & albedinem a gradu intensiois ejus. Formalem appellabant eam, quae reperitur in unica re habente plures formalitates quarum una diversam habeat conceptibilitatem ab alia, & sic distinguunt plures potentias in eadem anima, subjectum & passiones, perfectiones attributales in Essentia Divina, licet enim singulae in eadem re Physica sint immersae, quia tamen singulae propriam habent conceptibilitatem sibi adae-

I. Multa olim distinctio-num genera

quatam, idè inter se formalitèr distinguuntur, quod de modo dici nequit respectu rei, cuius est modus: licet enim res sit conceptibilis sine modo, non tamen e contra. Realem appellabant illam, quæ versatur inter plures res, seu inter plura quorum unum non est entitativè aliud, unde dicuntur distingui realitèr quæ sunt res & res, & non aliquid rei. Essentialem dicebant inter illam, quæ versatur inter illa quæ habent diversas essentias, seu quorum unum non est de conceptu quidditativo alterius, circa quam multum laborant ut eam à reali distinguant; Sexta est se totis subjectivè, alitèr subjectiva, & versatur inter ea, quæ non conveniunt in aliqua realitate potenciali, & contrahibili per alias realitates ad ipsa, ut Deus est creatura, cum enim Deus sit simplex, non est in eo ordo realitatum quarum una contrahatur ad aliam; Septima denique objectiva, seu se totis objectivè, & versatur inter ea quæ in nullo conceptu reali quidditativo conveniunt, quò pacto ajunt distingui ultimas differentias. Hæ autem distinctiones sic se habent ad invicem; quòd hæc ultima, cum sit major omnium, infert omnes alias, & penultima omnes alias præter ultimam, & sic ascendendo usq; ad primam, non tamen e contra. Ita communitèr dicti Antiquiores Scotistæ suas distinctiones explicabant, qui propterea etiam Formalistæ appellati sunt; Verumtamen quia hæc multiplicatio distinctionum parvam claritatem affert, ut potè valdè explicatu difficilia sunt nonnulla membra, idè Recentiores Scoti Discipuli eam non probant, sed mediâ incedunt viâ, ita ut non nimis pauca ponant membra, nec nimis multa; Neoterici sequuntur diversâ tamen ratione, nam isti inter realem & rationis modalem admittunt, illi verò inter realem & rationis formalem, ex quo patet Scotistas Recentiores non nisi tria distinctionum genera ponere, ad quæ omnia alia reducuntur. Notandum autem quod Neoterici distinctionem modalem eam vocent quæ non est inter rem & rem, sed inter rem & modum rei, modificantem rem, qualis est se sibi respectu sedentis, quam nolunt dicere realem, quia modus non potest separatim existere à re modificata. His itaq; præmissis, pro clariori dicendorum notia ad quæstionem.

II.
bene dividi-
tur in realem
& rationis.

Dico I. *Distinctio prima sui divisione adæquatè dividitur in realem, seu ex natura rei, & rationis, sive quæ sit per operationem intellectus.* Ita quàm plures Scotistæ, Rhada 1. p. Controv. 4. Mastrius, &c. Probatur Conclusio primo ex regulis bonæ divisionis, scilicet quotiescunq; aliquid commune in inferiora dividitur, debent primò membra immediatiora assignari & non remotiora, nec tam multa quæ confusionem pariant, sed in divisione data membra dividenda sunt immediatiora, nec enumerantur plura, vel tot quæ confusionem parere possent, ergò. Prob. iii. membra quæ dividunt immediatè ens in tota sua latitudine, sunt ens reale & rationis, capiendò ens reale pro omni eo quod est extra nihil, nam impossibile est aliquam rationem entis excogitari, quæ non dicat, aut ens reale, nimirum aliquid habens esse independentèr ab intellectu, sed identitas & distinctio se-

quantur rationem entis veluti ejus passionis & proprietates, ergò, quandoquidem ens prima sui divisione dividitur in reale & rationis sic paritèr dividetur distinctio. Probatur Conclusio 2. Tunc est legitima & immediata divisio alicujus communis, cum membra dividenda ita se habent ad rationem communem, ut sub ipsis contineantur alia inferiora, sive per modum generum, sive per modum specierum, sed data membra omnes alias distinctiones sub se complectuntur, aut veluti genera, aut veluti species, ergò. Major patet ex dictis, minor contabit ex mox dicendis per hanc disputationem, sicut & subsequenter: aliam subdivisionem distinctionis realis pono &

Dico 2. *Distinctio ex natura rei subdividitur bene in distinctionem ex natura rei propriissimè realem, & in distinctionem ex natura rei formalem.* Hæc colligitur ex Scoto 1. d. 2. q. 7. §. sed hic restat, & d. 8. q. 4. §. ad quæstionem, & 2. d. 1. q. 5. & alibi sæpè. Probatur, Quia ut docet Philosophus 5. Met. t. 18. Identitas præcisè fundatur super unitatem, distinctio verò super multitudinem & pluralitatem, ergò tot modis reperitur distinctio realis, quot modis reperitur pluralitas ex parte rei, subsumo, sed pluralitas ex parte rei reperitur duplex, ergò etiam duplex distinctio, probatur subsumptum, Quia una est pluralitas rerum & dicitur pluralitas simpliciter, & altera est pluralitas realitatum, seu formalitatum, & dicitur pluralitas secundum quid, & nulla alia præterea datur inter res, ergò: quare utramq; rei pluralitatem explicabo, si explicuero rem & formalitatem, seu realitatem. Itaq; per rem hic intelligitur non tantum id quod per se primò & immediatè existit, vel sic existere potest ut multi formalistæ volunt, sed omne id quod per veram efficientiam & physicam causalitatem accipit esse, sive se solo existere possit, sive non, & ita se habent omnes Physicæ entitates, omnes nimirum substantiæ, sive completæ, sive incompletæ, omnia item accidentia, seu absoluta, seu respectiva, hæc enim omnia sunt entia habentia existentiam in re, etsi non omnia se solis existere possint, ut patet de relationibus: nam hoc solum indicant exilem illa habere existentiam & essentiam ab altera dependentem, non verò carere prorsus omni existentia, & proindè nata sunt fundare distinctionem realem, ut potè quia sunt veræ res & vera entia Physica per veram causalitatem Physicam producta. Per formalitatem verò, seu realitatem intelligitur id, quod est aliquid rei præteritèr explicatè, non quomodocunq; sed per identitatem realem, sive perfectam, ut est identitas attributorum in Deo, quæ habetur ratione infinitatis extremorum, sive imperfectam, ut est identitas graduum Metaphysicorum, in creatis tamen non recipit esse proximè à causa per verum influxum Physicum, sed tantum per simplicem dimanationem Metaphysicam, hoc modo dicit Scotus passionem emanare à subjecto 1. d. 3. q. 3. & potentias ab anima hominis in 2. dist. 6. q. 1. Sunt nonnulli etiam Scotistæ qui distinctionem dividunt in Numericam, specificam, genericam, adæquatam, inadæquatam, &c. Mihi tamen videtur quòd sint meræ explanationes nominales, atq;ue

III.
Definitio
realis subdivi-
ditur.

atq; ad eò iis super sedendum duxi, unde principaliora distinctionis membra Realem & formalem atq; rationis in sequentibus quaestionibus particulariter examinabo.

QUAESTIO III.

De Distinctione Reali.

Visis iis quae ad explicandam distinctionem secundum se, & multipliciter necessariam videbantur, descendendo nunc ad enodandas singulatim quaslibet species, & imprimis in hac quaestione agam de distinctione reali, utpote quae est magis communis & obvia, pro quo tamen

Notandum I. Quòd Quaestio haec non procedat de distinctione reali in tota sua latitudine prout contra distinguitur à distinctione rationis, & coincidit cum distinctione ex natura rei, seu illa quae habet suum esse independentè ab operatione intellectus, quia sic sumpta non est species ab aliis distincta, sed est genus ad omnes distinctiones, quae habent esse sine operatione & fabricatione intellectus, quomodocumq; illud habeant, sed sumitur pro distinctione reali propriè dicta, quae etiam dici solet distinctio realis entitativa ut distinguitur à distinctione formali, quae etiam reperitur inter extrema sua ex natura rei, & tamen non dicitur realis, in hoc sensu quia non versatur inter extrema quae sunt res ac entitates, sed purè formalitates.

Notandum 2. Quòd nec quaestio futura sit de distinctione secundum eam considerationem & rationem quam distinctio pro formali importat, quasi quaereretur an distinctio realis praè se ferat relationem realem inter extrema distincta; nam in praesenti non refert an distinctio relationem realem importet necne, sed queritur de distinctione ratione fundamenti, ad quod potest sequi illa relatio, quia haec distinctio non dicitur realis simpliciter, seu entitativa, eò quòd ipsa fit relatio realis, sed quia extrema sunt verè res ratae & firmæ quoad existentiam, unde Deus dicitur distingui realiter à creatura, cum tamen relationem realem ad illam non habeat; his notatis duo potissimum examinanda in hac quaestione occurrunt, primum in quonam consistat natura & conditio distinctionis realis, alterum est quanam sint ejus sufficientia & legitima signa. Quòd primum attinet sicut variavaria senserunt de divisionibus distinctionum ita quoq; multiplicia opinantur explicando singula membra, videtur tamen superfluum singulorum sensus recensere & enumerare, quare potius ad ipsam materiam enodandam progredior &

Dico I. *Distinctio realis illa est, quae versatur inter rem & rem sumendo rem in ea acceptione quam adhibui in praeterea quaestione, explicando quid res significet.* Haec est plurimorum Scottistarum signanter Maltrii, Baronis contra Pontium. Et etiam D. Augustini lib. 6. Trinit. cap. 6. quem in terminis infra citabo; Ut probeatur autem Conclusio notetur prius ex Scoto I. d. 36. Quòd res dupliciter primò accipi potest, vel prout dicitur à ratur rata ratur, & sic dicta res solet appellari res simpliciter, vel prout origi-

nem habet à reor reor, quod significat opinari, & sic sumpta vocatur res secundum quid, quae ratione omnia à nobis opinabilia etiam si sint impossibilia res appellantur, licet tantum secundum quid, quia sunt res opinabiles, Res autem primo modo accepta, secundum Scotum I. d. 36. ad I. princ. iterum dupliciter, dici potest ens ratum, aut quia habet actu esse firmum & verum essentia, aut existentia, vel etiam subsistentia, aut saltem tale esse sibi non repugnat per quod distinguitur à figmentis, quae neutro modo habent esse. Quo praemisso probatur Conclusio: Distinctio realis versatur simpliciter inter rem & rem, non prout venit à reor reor, sed ut venit à ratur rata ratur, sed raritudo & firmitas non habetur in re nisi per ordinem ad existentiam actualem, vel possibilem, ergò distinctio realis potest intercedere tam inter duo entia rata & firma quoad existentiam actualem quam possibilem, quorum unum simpliciter non est aliud; Quare sequitur quòd distinctio realis de qua hic ago est illa, quae versatur inter duo extrema quae sunt res, vel entia habentia esse ratum & firmum modo explicato, id est existentiam actualem, vel possibilem per se factam, vel imperfectam, sive possint per se produci & immediatè, sive petant necessariò produci cum alio, vel in alio, sicut universaliter est de omnibus relationibus praedicamentalibus & modis, quae licet per se esse & produci non possint sine subiecto & fundamento, etiam per potentiam Dei absolutam: ex eò tamen quia eis de novo advenire possunt, ac destrui illis permanentibus, arguitur quòd ipsa quoq; propriam habeant existentiam, licet diminutam & imperfectam secundum quam possunt produci & destrui illo remanente, atq; idèò possunt dici res prout à realitate distinguuntur quae nullam habet propriam existentiam, aut productionem Physicam. Tota haec doctrina confirmatur ex Augustino supra cit: ubi sic dicit, *In uno quoq; corpore aliud est magnitudo, aliud color, aliud figura; Potest enim & diminuta magnitudine manere idem color & eadem figura, & mutato eodem colore manere eadem magnitudo & eadem figura.* Et lib. de fide & Symb. cap. 9. *Si duo sibi corpora copulentur ita ut juxta invicem collocentur, ipsa copulatio non est corpus, quandoquidem separatis illis corporibus quae copulata dicebantur, nulla invenitur, nec tamen quasi discessisse & migrasse intelligitur.* Ex quibus omnibus facile occurritur argumentis nonnullorum Scottitarum, qui existimant quòd distinctio realis debeat versari inter extrema realia & positiva, quia non est hic sermo de distinctione sub sua ratione formali scilicet relationis, sed sub ratione fundamenti; Et etiam aliis qui e contra autumant quòd ad distinctionem realem necessaria non sint extrema realia, aut positiva, vel existentia, sed sufficere quascumq; negationes & privationes, & non entia, utpote cum habeant inter se maximam oppositionem scilicet contradictoriam; quia hoc quidem verum est, si distinctio sumatur negativè, id est, pro simplici non identitate, non verò si sumatur positivè, pro diversitate, quae est passio entis, haec enim necessariò versari debet inter duo extrema positiva, quorum est ut habeant se taliter quatenus unum entitativè sit extra aliud, neque